

FESTA MAJOR DE LA VIDA CONSAGRADA DE CATALUNYA

Barcelona, 9 de maig del 2015

Màxim Muñoz

Us saludo ben cordialment a tots, germans i germanes, i de forma especial a Mons. Santiago Agrelo, Arquebisbe de Tànger, a qui vull agrair molt en nom de tots la seva presència i l'esforç que ha fet per poder estar avui entre nosaltres. També saludo afectuosament el Sr. Enric Vendrell, director general d'Afers Religiosos, que expressa la valoració del govern de la Generalitat envers la vida religiosa de Catalunya.

Amb motiu de l'Any de la Vida Consagrada, i en plena pasqua, ja propers a la Pentecosta, hem volgut celebrar la nostra FESTA MAJOR: un dia de trobada fraterna en la què expressar sobretot la joia i l'agraïment per haver estat cridats pel Senyor a aquesta forma de vida dins l'Església.

A aquesta trobada ens hem convocat mútuament a través de la URC, Unió de Religiosos de Catalunya, que expressa el camí conjunt i fratern que anem fent les diverses congregacions i ordes religiosos de casa nostra, en comunió amb els nostres germans de la CONFER i d'arreu del món. Aquest és un primer fet que voldria subratllar, perquè ha estat un dels regals de la renovació conciliar: l'obertura a les altres congregacions per ajudar-nos, enriquir-nos, col·laborar, ja que compartim el mateix estil de vida dins de l'Església. El Papa i els nostres Bisbes en les seves cartes amb motiu de l'inici de la Vida Consagrada ens esperonen a avançar encara més en aquest camí. Diu en Papa: "espero que creixi la comunió entre els membres dels diferents Instituts. ¿No podria ser aquest Any l'ocasió per sortir amb més valor dels confins del mateix Institut per a desenvolupar junts, en l'àmbit local i global, projectes comuns de formació, evangelització, intervencions socials? Així es podrà oferir més eficaçment un autèntic testimoni profètic. La comunió i la trobada entre diferents carismes i vocacions és un camí d'esperança. Ningú no construeix el futur aïllant-se, ni només amb les seves pròpies forces, sinó reconeixent-se en la veritat d'una comunió que sempre s'obre a la trobada, al diàleg, a l'escolta, a l'ajuda mútua, i ens preserva de la malaltia de la autoreferencialitat. No us replegueu en vosaltres mateixos, no deixeu que les petites baralles de casa us asfixien, no resteu presoners dels vostres problemes. Aquests es resoldran si aneu fora a ajudar d'altres a resoldre els seus problemes i anunciar la Bona Nova. Trobareu la vida donant la vida, l'esperança donant esperança, l'amor estimant"

Certament en aquest camí conjunt, intercongregacional, hem avançat molt però estem cridats a fer passes més agosarades, que vagin més enllà del coneixement i la col·laboració mútua. Especialment les congregacions amb carismes afins o les que comparteixen un mateix territori o àmbit, estem cridats a imaginar i posar en marxa projectes de vida i de missió, compartits també amb els laics, que impliquin fins i tot compromisos institucionals. Fer junts el que no podem ni hem de fer sols.

Aquest dinamisme de sortida no es limita a l'obertura a les altres Congregacions i Ordes, sinó que ens ha de portar també, en paraules del Papa, a "buscar una sincera sinergia entre totes les vocacions en l'Església, començant pels preveres i els laics", així com a «fomentar l'espiritualitat de la comunió... en la comunitat eclesial mateixa i més enllà encara dels seus confins».

Certament, sentim la crida a un treball de comunió més intensa en les esglésies diocesanes i també en l'Església de Catalunya. A finals de gener, com sabeu, vam tenir una trobada de tots els Bisbes amb seu a Catalunya i els Superiors i Superiores Majors i Delegats de les Congregacions i Ordes establerts al Principat. Va ser una jornada molt positiva, viscuda en un bon ambient de fraternitat. Vam pregar junts i també vam reflexionar junts sobre com podem conjuntament respondre a la crida del Papa Francesc a una renovació pastoral en profunditat de la nostra Església.

Certament podem constatar, com ho fan els Bisbes de Catalunya en la Carta amb motiu de l'Any de la Vida Consagrada, "la bona entesa i afecte dels religiosos i religioses amb els Bisbes, preveres i diaques". Cal esmentar en aquest sentit el SIRBIR (Secretariat Interdiocesà de relació Bisbes-Religiosos) i les trobades bianuals de la Junta Directiva ampliada de l'URC amb els Bisbes de la CET. És també un dels fruits de la renovació conciliar. Sobre aquesta base hem d'anar trobant els instruments més adients per aprofitar millor la riquesa i varietat dels diversos dons de l'Esperit i col·laborar en els projectes pastorals diocesans des del respecte pels carismes diversos, superant la temptació els uns a fer la seva "capelleta" i dels altres a "assimilar-nos" als laics o als preveres diocesans. Els reptes que tenim, prou seriosos i radicals, no els podem plantejar per separat, necessiten de l'aportació de tots els carismes i ministeris: la crisi vocacional que compartim, la connexió amb les noves generacions, la lluita contra l'exclusió i la pobresa, la comunicació creïble i significativa del missatge cristià en la societat actual, el diàleg fe-cultura...

En aquesta trobada de Bisbes amb Religiosos, vam fer un repàs de les interpel·lacions i estímuls que en l'inici de l'Any de la Vida Consagrada ens ha ofert el Papa i també els nostres Bisbes en les Cartes que ens han adreçat a nosaltres i a tot el Poble de Déu.

A més d'aquest repte de la intercongregacionalitat i la comunió eclesial, n'hi ha d'altres de ben importants, que repasso breument:

- El repte de refermar el nostre testimoniatge joios, autèntic i creïble del seguiment del Crist, tenint l'evangeli com la nostra regla absoluta de vida com a consagrats i la compassió pels altres com el motor de la nostra creativitat i lliurament generós, com ho va ser pel mateix Jesús i pels nostres fundadors i fundadores.
- El repte de viure amb esperança aquests moments de pobresa, ser testimonis profètics del "ser forts en la feblesa, immersos com estem en una societat que ostenta el culte a l'eficiència, a l'estat pletòric de salut, a l'èxit, i que margina els pobres i exclou els «perdedors».
- El repte de refermar i revitalitzar el nostre testimoni de vida comunitària, basat en el reconeixement de la dignitat de cada persona i del compartir el do de cadascú, ser «experts en comunió» enmig d'una societat en que tot sovint s'experimenta la difícil convivència entre cultures, la prepotència amb els més febles, les desigualtats.
- El repte de no renunciar a la profecia, despertar el món, denunciar el mal sense por, amb llibertat, i estar de part dels pobres i dels indefensos, com Déu mateix hi està; mantenir vives les utopies, però sense renunciar a "avançar-les" en llocs on es visqui la lògica del do, de la fraternitat, de l'acollida de la diversitat, de l'amor mutu.
- El repte de renovar els hàbits, estructures, presències i obres, sortint decididament cap a les perifèries socials, existencials, culturals, espirituals.

Voldria agrair públicament en aquesta trobada aquestes crides i orientacions que hem rebut i continuem rebent del Papa Francesc i dels Bisbes de Catalunya, amarades de valoració i estimació cap a la Vida Consagrada. En bona part es refereixen a reptes importants que fa temps estem afrontant en els nostres capítols provincials i generals i en cercles de reflexió de tota mena, també amb els laics que se senten “família carismàtica” amb nosaltres o que són importants col·laboradors a quasi totes les nostres obres.

En tot cas en aquesta conversió pastoral demanada pel Papa, volem que aquest Any de la Vida Consagrada representi per a nosaltres un *kairós*, una providencial oportunitat per ser vi de qualitat posat en els bots nous que ens demana l'Esperit, fent un pas qualitatiu en el procés de discerniment, de forma que puguem impulsar una Església en sortida i oferir a les noves generacions projectes engrescadors de vida i de missió.

En aquest context, volem viure avui un dia de festa major de la Vida Consagrada a Catalunya, un moment de celebració, de gratuïtat, de goig, de memòria agraïda, de participació i del compartir el do de la crida...

A una festa major es reviu i es conserven les tradicions, celebrem qui som, d'on som i la festa es contagia i arriba més enllà fins els pobles veïns, alhora és una crida a ser (venerant al patró o a la patrona) que dóna identitat al poble.

És un moment, doncs, primer a expressar el nostre agraïment. Amb Maria, entonem el nostre “magníficat” al Senyor per tot el bé que al llarg de la història de l'Església a casa nostra ha realitzat a través dels nostres Instituts i Ordes, malgrat les nostres limitacions. És gran la quantitat i diversitat de comunitats religioses presents a les nostres Esglésies diocesanes. Un bon nombre d'elles tenen els seus orígens a Catalunya i d'altres s'hi han anat establint i arrelant des de temps antics. Cal també agrair a Déu el testimoni de santedat de tants homes i dones consagrats, els nostres fundadors i fundadores entre ells, que han marcat sens dubte la fe del nostre poble. També és un gran motiu de reconeixement el testimoni i la tasca de tants i tants missioners i missioneres de casa nostra que han lliurat la seva vida en altres zones del món més necessitades. Finalment volem agrair Déu pels laics i laiques que en gran nombre comparteixen el nostra carisma i la nostra missió.

També avui és un moment per deixar-nos contagiar per l'alegria pasqual que desprenen els textos bíblics que anem llegint aquests dies a la litúrgia, especialment dels Fets dels Apòstols, i que ens presenten unes comunitats cristianes i uns evangelitzadors profundament transformats per la presència del Ressuscitat, que no poden deixar de donar testimoni, d'una esperança que ha de canviar el món. És el model d'una Església, com escriu el Papa Francesc en la seva Carta Apostòlica, citant una homilia de Benet XVI: «que no creix per proselitisme, sinó per atracció» (n. 14)”. Segueix el Papa dient. “Sí, la vida consagrada no creix organitzant boniques campanyes vocacionals, sinó quan els joves que ens coneixen se senten atrets per nosaltres, quan ens veuen homes i dones feliços. Tampoc la seva eficàcia apostòlica no depèn de l'eficiència i el poder dels seus mitjans. És la vostra vida la que ha de parlar, una vida en la qual es transparenta l'alegria i la bellesa de viure l'Evangeli i de seguir el Crist”.

Aquesta alegria i bellesa de viure l'Evangelí i de seguir el Crist és la que volem expressar avui en aquesta trobada. El Papa no para de repetir-nos que espera de nosaltres que siguem testimonis de la joia de l'evangelí "Que sigui sempre veritat el que vaig dir una vegada: «On hi ha religiosos hi ha alegria». ... "Que entre nosaltres no es vegin cares tristes, persones descontentes, perquè «un seguiment trist és un trist seguiment».

Estem cridats a experimentar i demostrar que Déu és capaç d'omplir a vessar els nostres cors i fer-nos feliços, sense necessitat de buscar la nostra felicitat en una altra banda; que l'autèntica fraternitat viscuda a les nostres comunitats alimenta la nostra alegria; que la nostra entrega total al servei de l'Església, les famílies, els joves, la gent gran, els pobres, ens realitza com a persones i dóna plenitud a la nostra vida."

No és una joia superficial ni evasiva, sinó que assumeix la nostra feblesa i dificultat i les obren a l'esperança, com molt bé indica el Papa: "També nosaltres, igual que tots els altres homes i dones, experimentem les dificultats, les nits de l'esperit, la decepció, la malaltia, la pèrdua de forces a causa de la vellesa. Precisament en això hauríem de trobar la «perfecta alegria», aprendre a reconèixer el rostre de Crist, que es va fer en tot semblant a nosaltres, i sentir, per tant, l'alegria de saber-nos semblants a ell, que no ha refusat de sotmetre's a la creu per amor nostre".

En aquest sentit, el Papa desitja "que aquest Any de la Vida Consagrada sigui també una ocasió per confessar amb humilitat, i alhora amb gran confiança en el Déu amor (cf. 1Jn 4,8), la pròpia fragilitat, i per viure-ho com una experiència de l'amor misericordiós del Senyor; una ocasió per proclamar al món amb entusiasme i donar testimoni amb goig de la santedat i vitalitat que hi ha en la major part dels qui han estat cridats a seguir Crist en la vida consagrada".

Aquesta vivència profunda de joia i confiança, enmig de les dificultats, arrelades en l'experiència de Déu i en el lliurament als germans, ens permetrà tenir la mirada lúcida i evangèlica que ens demana el moment que vivim. Un moment de canvi profund, que si el sabem fer bé tindrà un profund sentit evangèlic. Tots en som ben conscients: estem experimentant ràpidament una disminució numèrica espectacular, que continuarà en els propers anys. La presència de la vida consagrada serà molt més reduïda d'aquí a poc temps. Això ho podem viure només com una pèrdua o des de la nostàlgia dels temps millors, o ho podem assumir com una gran oportunitat de posar tota la confiança en Déu, que ens vol obrir a una nova realitat, i col·laborar amb Ell per realitzar-la.

Les circumstàncies ens empenyen a sentir-nos pobres i limitats, i per això mateix a confiar només en el qui ens ha cridat. La vida consagrada a Catalunya, que té un passat esplendorós de presència, d'acció i de servei, arriba a un temps en què està cridada a un testimoniatge molt més senzill però ben evangèlic, més basat en l'autenticitat de vida de poques persones que en l'eficàcia del servei actiu de grans col·lectius. Ens hem de deixar amarar per les paràboles evangèliques que ens parlen del llevat que fa pujar tota la pasta, de la petita llavor que esdevé un gran arbre i que creix sense que hom sàpiga com. En el fons: el misteri de la gran potència de vida que s'amaga en l'autenticitat de la petitesa.

Podem recordar alguns dels grans dèficits de la nostra societat als quals la vida consagrada pot donar una bona resposta testimonial: la falta de comunicació personal, la pèrdua del sentit de transcendència, la recerca d'espiritualitat, la injustícia social, la dificultat de convivència entre pobles i cultures, i tants altres.

Entrem, doncs, en una fase de la vida consagrada al nostre àmbit social i cultural, en el què tindrà més importància la qualitat del nostre testimoni personal i comunitari, la nostres presència i contagi, que potser les nostres grans obres, per més que aquestes tenen el seu sentit i haurien de poder continuar amb la presència que puguem i amb un protagonisme més fort d'un laïcat cristià ben conscient del paper que li toca jugar.

Amb Maria, model incomparable de consagració a Déu i al proïsme, volem viure el nostre temps amb esperança confiada, amb profunda joia i amb lucidesa. I avui volem dir a l'Església i a la societat que és bonic i plenificador consagrar-se al servei de l'Evangelí, de Déu i dels germans en la nostra forma de vida. Germans i germanes: que continuem tenint una bona festa major de la vida consagrada a Catalunya. Moltes gràcies!.

P. Màxim Muñoz Duran, claretià
President de l'URC